

صندوق توسعه
صنایع دستی و فرش دستباف
واحیاء و بهره‌بردار
از اماکن تاریخی و فرهنگی

کاروانسرای زعفرانیه

استان خراسان رضوی

تاریخ تنظیم:
خرداد ۱۴۰۲

سایت پلان و موقعیت قرار گیری

استان: خراسان رضوی

شهر: سبزوار

شماره ثبت آثار ملی: ۱۶۹۶

مالکیت: اداره کل میراث فرهنگی

نشانی: روستای زعفرانیه، کیلومتر

۲۴ جاده سبزوار زعفرانیه

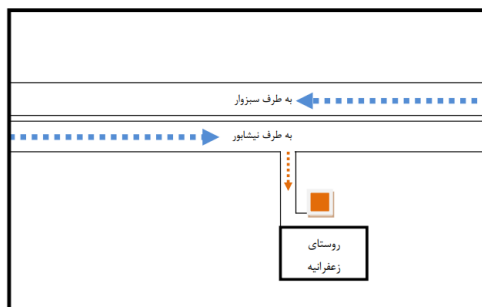
دوره تاریخی: سلجوقی - صفوی

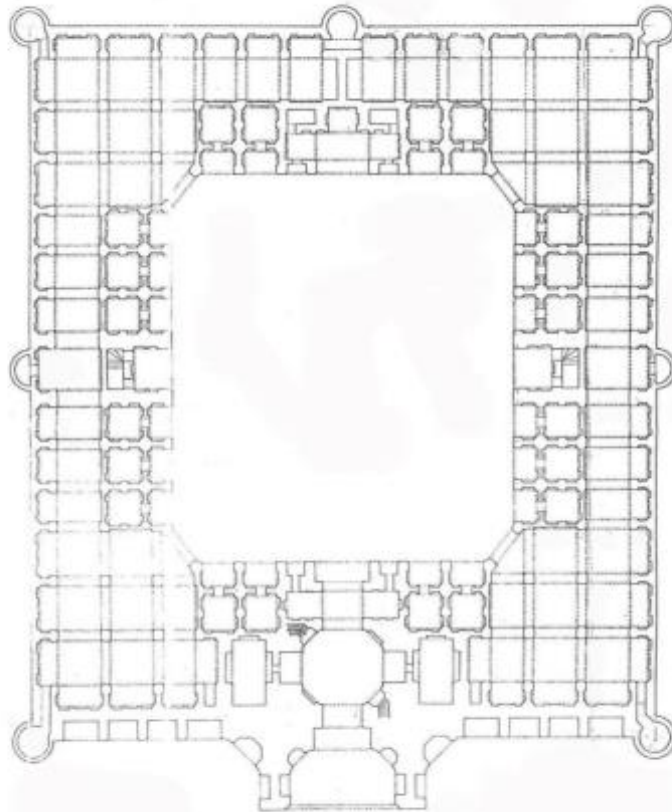
مصوبه واگذاری: مصوبه هیئت

دولت به شماره ۲۰۲۰۵۲/ت/۴۱۲۸۴

هـ مورخ

۱۳۸۷/۱۱/۵

عرضه: حدود ۴۷۵۰ متر مربع

اعیان: حدود ۳۷۵۰ متر مربع

تعداد طبقات: یک

کاربری: فرهنگی، اقامتی، پذیرایی، مجتمع

تجاری بین راهی

نقشه پهنه بندی، تاسیسات شهری و توضیحات همجواری ها

توضیحات همجواری ها:

تاسیسات شهری: ندارد

توضیحات هم جوارى ها:

کاروانسرای زعفرانیه

آب انبار زعفرانیه

مذهبی

یخچال زعفرانیه

نانوایی

اقامتگاه بومگردی

تفریحی (فضای سبز)

چاپارخانه زعفرانیه

مطالعات شناخت

کاروانسرای زعفرانیه در کنار شاهراه شرق-غرب بین سمنان و شاهرود در ناحیه آهوان، با مهارت معماران و استادکاران ایرانی و با پوشش و تزئینات اجری زیبا بنا نهاده شده است. اصل بنا، معماری و نوع قوس‌هایی که در ساختمان کاروانسرا مشاهده می‌شوند، همگی از دوره قاجارند. ولی این بنا در دوره سلجوقی ساخته شده است و شاید در دوره سلجوقی-صفوی بطور کامل تخریب و در دوره قاجار بطور کامل بازسازی شده است. این بنا تا دوره پهلوی اول به عنوان کاروانسرا مورد استفاده بوده است.

مطالعات معماری بنا

از جمله کاروانسراهای دشت با حیات مرکزی است که به سبک چهارایوانی احداث و دارای شاه نشین، ایوان حجرات، ایوانچه، اصطبل، هشتی و تمام عناصر کالبدی یک کاروانسرا است. این کاروانسرا به صورت شمالی جنوبی ساخته و شاه نشین آن در قسمت جنوبی بنا قرار دارد. اب انبار این کاروانسرا روبروی ورودی، در فاصله کمی از آن قرار گرفته است. چهار نبش دیوار بنا و نیز بین دیوارهای محصور کننده کاروانسرا برج های زیبایی قرار گرفته است. این برج ها برای نگهداری و حفاظت ساخته و در بالای ایوان گنبدی بنا شده است.

تزئینات بنا

تزئینات مربوط به این بنا بیشتر بصورت آجرکاری بر روی جداره‌ها و بعضی از طاقها نمود میکند که از لحاظ نوع چیدمان و هندسه با نوع طاق و جرز هماهنگ و متناسب می‌باشد.

در دو طرف کاروانسرا ۴ عدد تزئینات گچی مقرنس وجود دارد که هرچه بیشتر به زیبایی این کاروانسرا افزوده است.

